

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ

|| ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ದೇವಾನಾಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಪ್ರತಿ ರಾವಣವಧಾಯ ನರರೂಪೇಣಾವತರಣಾಯ
ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ರಾಜ್ಞಃ ಪುತ್ರೇಷ್ಟಿಯಜ್ಞೇಽಗ್ನಿಕುಂಡಾತ್ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತೇನ
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಪುರುಷೇಣ ಪಾಯಸಸ್ಯಾರ್ಪಣಂ ತದ್ ಭುಕ್ತ್ವಾ ರಾಜ್ಞೇನಾಂ
ಗರ್ಭಧಾರಣಂ

ತತೋ ನಾರಾಯಣೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಿಯುಕ್ತಃ ಸುರಸತ್ತಮೈಃ |
ಜಾನನ್ನಪಿ ಸುರಾನೇವಂ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 1.16.1 ||

ಉಪಾಯಃ ಕೋ ವಧೇ ತಸ್ಯ ರಾಕ್ಷಸಾಧಿಪತೇಃ ಸುರಾಃ |
ಯಮಹಂ ತಂ ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ನಿಹನ್ಯಾಮೃಷಿಕಂಟಕಂ || 1.16.2 ||

ಏವಮುಕ್ತಾಃ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತ್ಯೂಚುವಿಷ್ಟಮವ್ಯಯಂ |
ಮಾನುಷಂ ರೂಪಮಾಸ್ಥಾಯ ರಾವಣಂ ಜಹಿ ಸಂಯುಗೇ || 1.16.3 ||

ಸ ಹಿ ತೇಪೇ ತಪಸ್ತೀವ್ರಂ ದೀರ್ಘಕಾಲಮರಿಂದಮಃ |
ಯೇನ ತುಷ್ಟೋಽಭವದ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲೋಕಕೃಲ್ಲೋಕಪೂರ್ವಜಃ || 1.16.4 ||

ಸಂತುಷ್ಟಃ ಪ್ರದದೌ ತಸ್ಮೈ ರಾಕ್ಷಸಾಯ ವರಂ ಪ್ರಭುಃ |
ನಾನಾವಿಧೇಭ್ಯೋ ಭೂತೇಭ್ಯೋ ಭಯಂ ನಾನ್ಯತ್ರ ಮಾನುಷಾತ್ || 1.16.5 ||

ಅವಜ್ಞಾತಾಃ ಪುರಾ ತೇನ ವರದಾನೇ ಹಿ ಮಾನವಾಃ |
ಏವಂ ಪಿತಾಮಹಾತ್ ತಸ್ಮಾದ್ ವರದಾನೇನ ಗರ್ವಿತಃ || 1.16.6 ||

ಉತ್ಸಾದಯತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ಸ್ತ್ರಿಯಶ್ಚಾಪ್ಯುಪಕರ್ಷತಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಯ ವಧೋ ದೃಷ್ಟೋ ಮಾನುಷೇಭ್ಯಃ ಪರಂತಪ || 1.16.7 ||

ಇತ್ಯೇತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುರಾಣಾಂ ವಿಷ್ಣುರಾತ್ಮವಾನ್ |
ಪಿತರಂ ರೋಚಯಾಮಾಸ ತದಾ ದಶರಥಂ ನೃಪಂ || 1.16.8 ||

ಸ ಚಾಪ್ಯಪುತ್ರೋ ನೃಪತಿಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ಮಹಾದ್ಯುತಿಃ |
ಅಯಜತ್ ಪುತ್ರಿಯಾಮಿಷ್ಟಿಂ ಪುತ್ರೇಪ್ಸುರರಿಸೂದನಃ || 1.16.9 ||

ಸ ಕೃತ್ವಾ ನಿಶ್ಚಯಂ ವಿಷ್ಣುರಾಮಂತ್ರೈ ಚ ಪಿತಾಮಹಂ |
ಅಂತರ್ಧಾನಂ ಗತೋ ದೇವೈಃ ಪೂಜ್ಯಮಾನೋ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ || 1.16.10 ||

ತತೋ ವೈ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ಪಾವಕಾದತುಲಪ್ರಭಂ |
ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಂ ಮಹದ್ ಭೂತಂ ಮಹಾವೀರ್ಯಂ ಮಹಾಬಲಂ || 1.16.11 ||

ಕೃಷ್ಣಂ ರಕ್ತಾಂಬರಧರಂ ರಕ್ತಾಸ್ಯಂ ದುಂದುಭಿಸ್ವನಂ |
ಸ್ನಿಗ್ಧಹರ್ಯಕ್ಷತನುಜಶ್ಮಶ್ರುಪ್ರವರಮೂರ್ಧಜಂ || 1.16.12 ||

ಶುಭಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನಂ ದಿವ್ಯಾಭರಣಭೂಷಿತಂ |
ಶೈಲಶೃಂಗಸಮುತ್ಸೇಧಂ ದೃಷ್ಟಶಾದೂರ್ಲವಿಕ್ರಮಂ || 1.16.13 ||

ದಿವಾಕರಸಮಾಕಾರಂ ದೀಪ್ತಾನಲಶಿಖೋಪಮಂ |
ತಪ್ತಜಾಂಬೂನದಮಯೀಂ ರಾಜತಾಂತಪರಿಚ್ಛದಾಂ || 1.16.14 ||

ದಿವ್ಯಪಾಯಸಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ಪಾತ್ರೀಂ ಪತ್ನೀಮಿವ ಪ್ರಿಯಾಂ |
ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ವಿಪುಲಾಂ ದೋರ್ಭ್ಯಾಂ ಸ್ವಯಂ ಮಾಯಾಮಯೀಮಿವ || 1.16.15 ||

ಸಮವೇಕ್ಷ್ಯಾಬ್ರವೀದ್ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ದಶರಥಂ ನೃಪಂ |
ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ನರಂ ವಿದ್ಧಿ ಮಾಮಿಹಾಭ್ಯಾಗತಂ ನೃಪಂ || 1.16.16 ||

ತತಃ ಪರಂ ತದಾ ರಾಜಾ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಭಗವನ್ ಸ್ವಾಗತಂ ತೇಽಸ್ತು ಕಿಮಹಂ ಕರವಾಣಿ ತೇ || 1.16.17 ||

ಅಥೋ ಪುನರಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯೋ ನರೋಽಬ್ರವೀತ್ |
ರಾಜನ್ನರ್ಚಯತಾ ದೇವಾನದ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಮಿದಂ ತ್ವಯಾ || 1.16.18 ||

ಇದಂ ತು ನೃಪಶಾರ್ದೂಲ ಪಾಯಸಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಂ |
ಪ್ರಜಾಕರಂ ಗೃಹಾಣ ತ್ವಂ ಧನ್ಯಮಾರೋಗ್ಯವರ್ಧನಂ || 1.16.19 ||

ಭಾರ್ಯಾಣಾಮನುರೂಪಾಣಾಮಶ್ವೀತೇತಿ ಪ್ರಯಚ್ಛ ವೈ |
ತಾಸು ತ್ವಂ ಲಪ್ಸ್ಯಸೇ ಪುತ್ರಾನ್ ಯದರ್ಥಂ ಯಜಸೇ ನೃಪ || 1.16.20 ||

ತಥೇತಿ ನೃಪತಿಃ ಪ್ರೀತಃ ಶಿರಸಾ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯ ತಾಂ |
ಪಾತ್ರೀಂ ದೇವಾನ್ನಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ದೇವದತ್ತಾಂ ಹಿರಣ್ಮಯೀಂ || 1.16.21 ||

ಅಭಿವಾದ್ಯ ಚ ತದ್ಭೂತಮದ್ಭೂತಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ |
ಮುದಾ ಪರಮಯಾ ಯುಕ್ತಶ್ಚಕಾರಾಭಿಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || 1.16.22 ||

ತತೋ ದಶರಥಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪಾಯಸಂ ದೇವನಿರ್ಮಿತಂ |
ಬಭೂವ ಪರಮಪ್ರೀತಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿತ್ತಮಿವಾಧನಃ || 1.16.23 ||

ತತಸ್ತದದ್ಭೂತಪ್ರಖ್ಯಂ ಭೂತಂ ಪರಮಭಾಸ್ವರಂ |
ಸಂವರ್ತಯಿತ್ವಾ ತತ್ ಕರ್ಮ ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ || 1.16.24 ||

ಹರ್ಷರಶ್ಮಿಭಿರುದ್ಧೋತಂ ತಸ್ಯಾಂತಃಪುರಮಾಬಭೌ |
ಶಾರದಸ್ಯಾಭಿರಾಮಸ್ಯ ಚಂದ್ರಸ್ಯೇವ ನಭೋಽಶುಭಿಃ || 1.16.25 ||

ಸೋಽಂತಃಪುರಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯೈವ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಿದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಪಾಯಸಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ಟ ಪುತ್ರೀಯಂ ತ್ವಿದಮಾತ್ಮನಃ || 1.16.26 ||

ಕೌಸಲ್ಯಾಯೈ ನರಪತಿಃ ಪಾಯಸಾರ್ಥಂ ದದೌ ತದಾ |
ಅರ್ಧಾದರ್ಥಂ ದದೌ ಚಾಪಿ ಸುಮಿತ್ರಾಯೈ ನರಾಧಿಪಃ || 1.16.27 ||

ಕೈಕೇಯೈ ಚಾವಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಂ ದದೌ ಪುತ್ರಾರ್ಥಕಾರಣಾತ್ |
ಪ್ರದದೌ ಚಾವಶಿಷ್ಟಾರ್ಥಂ ಪಾಯಸಸ್ಯಾಮೃತೋಪಮಂ || 1.16.28 ||

ಅನುಚಿಂತ್ಯ ಸುಮಿತ್ರಾಯೈ ಪುನರೇವ ಮಹಾಮತಿಃ |
ಏವಂ ತಾಸಾಂ ದದೌ ರಾಜಾ ಭಾರ್ಯಾಣಾಂ ಪಾಯಸಂ ಪೃಥಕ್ || 1.16.29 ||

ತಾಶ್ಚೈವಂ ಪಾಯಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ನರೇಂದ್ರಸ್ಯೋತ್ತಮಸ್ತ್ರಿಯಃ |
ಸಮ್ನಾನಂ ಮೇನಿರೇ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಹರ್ಷೋದಿತಚೇತಸಃ || 1.16.30 ||

ತತಸ್ತು ತಾಃ ಪ್ರಾಶ್ಯ ತಮುತ್ತಮಸ್ತ್ರಿಯೋ
ಮಹೀಪತೇರುತ್ತಮಪಾಯಸಂ ಪೃಥಕ್ |
ಹುತಾಶನಾದಿತ್ಯಸಮಾನತೇಜಸೋ -
ಽಚಿರೇಣ ಗರ್ಭಾನ್ ಪ್ರತಿಪೇದಿರೇ ತದಾ || 1.16.31 ||

ತತಸ್ತು ರಾಜಾ ಪ್ರತಿವೀಕ್ಷ್ಯ ತಾಃ
ಸ್ತ್ರಿಯಃ ಪ್ರರೂಢಗರ್ಭಾಃ ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಮಾನಸಃ |
ಬಭೂವ ಹೃಷ್ಟಸ್ತ್ರಿದಿವೇ ಯಥಾ ಹರಿಃ
ಸುರೇಂದ್ರಸಿದ್ಧರ್ಷಿಗಣಾಭಿಪೂಜಿತಃ || 1.16.32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||